

Brüsszel, 2026. július 13.
(OR. en)

11828/26

FAO 25
AGRI 587
FOOD 98
VETER 120
PHYTOSAN 71
ENV 936
SAN 585
SUSTDEV 62

AZ ELJÁRÁS EREDMÉNYE

Küldi:	a Tanács Főtitkársága
Címzett:	a delegációk
Tárgy:	Következtetések az „Egy az egészség” megközelítésnek az agrár- élelmiszeripari rendszerekben való érvényesítéséről

Mellékelten továbbítjuk a delegációknak az „Egy az egészség” megközelítésnek az agrár-élelmiszeripari rendszerekben való érvényesítéséről szóló tanácsi következtetéseket, amelyeket a Tanács (Mezőgazdaság és Halászat) a 2026. július 13-i 4190. ülésén jóváhagyott.

**A Tanács következtetései az „Egy az egészség” megközelítésnek az agrár-
élelmiszeripari rendszerekben való érvényesítéséről**

AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

EMLÉKEZTETVE:

- „Az EU globális egészségügyi stratégiája – Jobb egészséget mindenkinek változó világunkban” című, 2024. január 29-i tanácsi következtetésekre¹,
- „Az európai egészségügyi unió jövőjéről: gondoskodó, felkészült és védelmet nyújtó Európa” című, 2024. június 21-i tanácsi következtetésekre²
- az antimikrobiális rezisztencia elleni küzdelmet célzó uniós intézkedéseknek az „Egy az egészség” koncepció keretében történő fokozásáról szóló, 2023. június 13-i tanácsi ajánlásra³,
- az élelmiszerrendszerekkel kapcsolatos 2021. évi ENSZ-csúcsalálkozóra vonatkozó uniós prioritásokról szóló, 2021. május 26-i tanácsi következtetésekre⁴;

¹ 5908/24.

² 11597/24.

³ *HL C 220.*, 2023.6.22., 1. o.

⁴ 9335/21.

Általános elvek

1. EMLÉKEZTET arra, hogy az Európai Unió működéséről szóló szerződés 168. cikke értelmében valamennyi uniós politika és tevékenység meghatározása és végrehajtása során biztosítani kell az emberi egészségvédelem magas szintjét;
2. HANGSÚLYOZZA, hogy az emberi egészség nem óvható elszigetelten, és szervesen kapcsolódik az állatok, a növények, valamint az agrár-élelmiszeripari rendszereink⁵ alapját képező tágabb ökoszisztémák egészségéhez, és függ attól. E tekintetben EMLÉKEZTET arra, hogy az „Egy az egészség” megközelítés olyan integrált, számos elemet egyesítő megközelítés, amelynek célja fenntartható egyensúlyba hozni és optimalizálni az emberek, az állatok, az ökoszisztémák és a tágabb környezet egészségét⁶;
3. TUDATÁBAN VAN annak, hogy az „Egy az egészség” megközelítés integrált és megelőző intézkedések révén hozzájárulhat az erőforrások hatékonyabb és eredményesebb felhasználásához;
4. KIEMELI, hogy folyamatosan elő kell mozdítani az „Egy az egészség” megközelítést, többek között oktatás, képzés és figyelemfelhívás révén, különösen a fiatalabb generációk körében, az egymással összefüggő egészségügyi, környezeti és fenntarthatósági kihívások integrált módon történő kezelése érdekében;
5. NYOMATÉKOSÍTJA, hogy a fenntartható, reziliens és inkluzív agrár-élelmiszeripari rendszerek elengedhetetlenek ahhoz, hogy tartósan képesek legyünk elegendő, biztonságos és megfizethető élelmiszert és egészséges étrendet biztosítani mindenki számára, a helyi étkezési kultúrák elismerése mellett. E tekintetben HANGSÚLYOZZA, hogy a hosszú távú globális élelmiszerbiztonság csak a természeti erőforrások megőrzésével és fenntartható használatuk biztosításával, valamint a növények, az állatok és az ökoszisztémák egészségének védelmével érhető el. TUDATÁBAN VAN annak, hogy ehhez olyan holisztikus és rendszerszintű megközelítésre van szükség, amely a kutatáson és az innováción alapul;

⁵ Az agrár-élelmiszeripari rendszerek magukban foglalnak minden olyan összekapcsolt tevékenységet és szereplőt, akik, illetve amelyek részt vesznek az élelmiszereknek a szántóföldtől a konyhaasztalig való eljuttatásában. Ez a fogalommeghatározás a mezőgazdasági termeléstől és feldolgozástól a forgalmazásig, a fogyasztásig és a hulladékgazdálkodásig mindent magában foglal.

⁶ Az „Egy az egészség” megközelítéssel foglalkozó magas szintű szakértői testület (OHLEP) 2022-ben a következő fogalommeghatározást dolgozta ki az „Egy az egészség” megközelítésre vonatkozóan: „Az »Egy az egészség« megközelítés olyan integrált, számos elemet egyesítő megközelítés, amelynek célja fenntartható egyensúlyba hozni és optimalizálni az emberek, az állatok és az ökoszisztémák egészségét. E megközelítés egyik alapvetése az, hogy az emberek, a házi- és a vadon élő állatok, a növények és a tágabb környezet (beleértve az ökoszisztémákat is) egészsége szorosan kapcsolódik egymáshoz és kölcsönösen függ egymástól.”

6. TUDATÁBAN VAN annak, hogy a „Jövőkép a mezőgazdaság és az élelmiszer-ágazat számára” című, 2025 februárjában kibocsátott közleményében⁷ az Európai Bizottság hangsúlyozza annak fontosságát, hogy az agrár-élelmiszeripari ágazat valamennyi eleme bolygónk tűrőképességének határain belül működjön, hozzájárulva egyúttal az éghajlat-politikai célkitűzések megvalósításához, a biológiai sokféleség megőrzéséhez és helyreállításához, valamint az egészséges talajok, a tiszta víz és a reziliens élelmiszerrendszerek biztosításához;
7. KIEMELI, hogy az agrár-élelmiszeripari rendszerek az emberek, az állatok, a növények és az ökoszisztémák egészségének kapcsolódási pontjait képezik, és hogy az „Egy az egészség” megközelítés integrált keretet biztosít az agrár-élelmiszeripari rendszerek előtt álló, egymással összefüggő kockázatok és ágazatközi kihívások kezeléséhez;
8. NYOMATÉKOSÍTJA, hogy az antimikrobiális rezisztencia az emberek, az állatok és a környezet közötti kapcsolódási pontokon keresztül terjed, ami azt jelenti, hogy a rezisztens kórokozók és a rezisztenciagének szabadon mozoghatnak az emberek, a háziállatok, a vadon élő állatok és az ökoszisztémák között, függetlenül attól, hogy hol jelentek meg először, ez pedig koordinált fellépést tesz szükségessé. MEGJEGYZI, hogy az antimikrobiális rezisztencia kezelése szempontjából különösen fontos az „Egy az egészség” megközelítés, és HANGSÚLYOZZA, hogy az intézkedéseknek az uniós jogszabályokon és a nemzetközileg elfogadott normákon kell alapulniuk;
9. E tekintetben KIEMELI, hogy az „Egy az egészség” megközelítés nemcsak egészségügyi stratégiaként szolgál, hanem a fenntartható és reziliens agrár-élelmiszeripari rendszerekhez hozzájáruló kulcsfontosságú tényezőként is;

⁷ 6385/25 – A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának: „Jövőkép a mezőgazdaság és az élelmiszer-ágazat számára – a mezőgazdasági és élelmiszer-ágazat vonzónak tétele a jövő nemzedékei számára”.

10. HANGSÚLYOZZA, hogy az agrár-élelmiszeripari rendszerekre vonatkozó integrált megközelítések megerősítése érdekében fontos építeni az „Egy az egészség” megközelítéssel kapcsolatos korábbi kihívásokból levont tanulságokra, a tudományos adatokra és a gyakorlati tapasztalatokra;
11. KIEMELI, hogy az „Egy az egészség” megközelítésnek az agrár-élelmiszeripari rendszerekbe való beépítése jelentős hosszú távú megtakarításokat eredményezhet azáltal, hogy a hangsúlyt az erőforrásigényes válságkezelésről – például a világjárványokra, az állategészségügyi válságokra vagy a terméskiesésekre való reagálásról – a költséghatékony megelőzésre és a rendszerszintű rezilienciára helyezi át, kímélve ezáltal az állami költségvetéseket és erősítve a társadalmi kohéziót;

Az „Egy az egészség” megközelítés alkalmazása az agrár-élelmiszeripari rendszerekben

12. HANGSÚLYOZZA, hogy az „Egy az egészség” megközelítés alkalmazása az agrár-élelmiszeripari rendszerekben – beleértve mind a szárazföldi, mind a vízi élelmiszerrendszereket – azzal jár, hogy az emberi egészséggel, az állati egészséggel és az állatjóléttel, a növényi egészséggel, valamint az ökoszisztémák egészségével kapcsolatos kihívásokat egyenlő alapon kezelik, egymástól való kölcsönös függőségük teljes mértékben történő elismerése mellett;
13. Az **emberi egészség** tekintetében KIEMELI:
 - az agrár-élelmiszeripari rendszerek és az emberi egészség közötti szoros összefüggéseket, mivel az agrár-élelmiszeripari lánc valamennyi eleme – beleértve az elsődleges termelést, a feldolgozást, a tárolást, a szállítást, a forgalmazást, a fogyasztást és a hulladékgazdálkodást – közvetlen és közvetett hatást gyakorol mind az egyéni, mind a népegészségre,
 - annak kritikus szükségességét, hogy az agrár-élelmiszeripari rendszerekben belül olyan, megelőzésre irányuló megközelítéseket alkalmazzanak, amelyek hozzájárulnak az élelmiszer eredetű és a víz által közvetített betegségeknek, az alultápláltság és az étrenddel kapcsolatos betegségek valamennyi formájának, a szennyező anyagoknak való kitettségnek, valamint a zoonózis kockázatának a csökkentéséhez,
 - annak alapvető fontosságát, hogy – a helyi étkezési kultúrák elismerése mellett – előmozdítsák az egészséges táplálkozási mintázatokat, különösen oktatás és szemléletformálás, az információkhoz való hozzáférés javítása, valamint az egészségesebb élelmiszer-környezet biztosítása révén, csökkentve ezáltal a szív- és érrendszeri betegségek és az egyéb nem fertőző betegségek jelentette terhet;

14. Az állategészségügy és az állatjóllét tekintetében KIEMELI, hogy:

- az állategészségügy és az állatjóllét a reziliens és fenntartható agrár-élelmiszeripari rendszerek központi elemei. A magas szintű állategészségügyi és állatjólléti előírásokon alapuló, fenntartható állattenyésztés és akvakultúra hozzájárul az élelmezésbiztonsághoz, a vidéki megélhetéshez és a biztonságos élelmiszertermeléshez, egyúttal csökkenti a zoonótikus betegségek megjelenését és terjedését és mérsékli a környezeti hatásokat,
- a biológiai védelem, a betegségmegelőzés és a járványvédelem (azon belül a vakcinázási stratégiák), az antimikrobiális szerek körültekintő alkalmazása, a felügyeleti rendszerek és a magas szintű állatjólléti előírások továbbra is az „Egy az egészség” megközelítés hatékony végrehajtásának kritikus fontosságú elemei,
- a határokon áttérő állatbetegségekkel szembeni progresszív védekezés globális kerete – amely az Élelmezési és Mezőgazdasági Szervezet (FAO) és az Állategészségügyi Világszervezet (WOAH) közös irányítása alatt áll – továbbra is fontos mechanizmus az országhatárokon át terjedő állatbetegségek kezelése tekintetében, így tehát hozzájárul az élelmiszerbiztonsághoz, a fenntartható megélhetéshez, a biztonságos kereskedelemhez, az élelmezésbiztonsághoz és a népegészséghez,
- az állategészségügyre és az állatjóllétre irányuló intézkedéseknek az uniós jogszabályokon és a nemzetközileg elfogadott normákon kell alapulniuk;

15. A növényegészségügy tekintetében KIEMELI, hogy:

- az egészséges növények és erdők alapvető fontosságúak az emberi jóllét és a reziliens agrár-élelmiszeripari rendszerek szempontjából, mivel élelmiszert, takarmányt, oxigént és alapvető ökoszisztéma-szolgáltatásokat biztosítanak, miközben támogatják a biológiai sokféleséget, megőrzik a talajok egészségét és csökkentik a talajromlásnak, a hidroökológiai instabilitásnak és a zoonózis-kórokozók áttérjedésének a kockázatát,

- a technológiai megoldásokat a lehető legjobban kihasználó, hatékony felügyeleti és korai előjelző rendszerek elengedhetetlenek a növénykárosítók és -betegségek – integrált és fenntartható módon megvalósuló – megelőzéséhez, időben történő észleléséhez és kezeléséhez,
- a fenntartható növényvédelmi gyakorlatok – beleértve az integrált növényvédelmet és a növényegészségügyi intézkedéseket is – hozzájárulnak a károsítók és betegségek terjedésének helyi és határokon átnyúló megelőzéséhez, ezáltal pedig az emberi egészség, a biológiai sokféleség, a szárazföldi és vízi ökoszisztémák, az erdők és az általános környezeti fenntarthatóság védelméhez,
- a növények, az erdők és az erdőalapú rendszerek elengedhetetlenek a fenntartható agrár-élelmiszeripari rendszerekhez, mivel szénmegkötést és létfontosságú ökoszisztéma-szolgáltatásokat biztosítanak, amelyek támogatják az ökoszisztémákat és a környezet egészségét,
- a tájalapú megközelítések, többek között az agrárerdészeti rendszerek és a fenntarthatóan kezelt erdők erősítik a biológiai sokféleséget, az ökoszisztéma rezilienciáját és az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodást, ezáltal hozzájárulnak az „Egy az egészség” megközelítés célkitűzéseéhez és az agrár-élelmiszeripari rendszerek rezilienciájához;

16. A környezet és az ökoszisztéma egészsége tekintetében KIEMELI, hogy:

- az agrár-élelmiszeripari rendszerek függnak a környezet és az ökoszisztéma egészségétől, ugyanakkor hatással is vannak rá, ideértve a tiszta levegőt és vizet, a biológiai sokféleséget, az egészséges talajokat, az erdőket és a vízi rendszereket, valamint a stabil éghajlati rendszereket,

- a környezetkárosodás, a szennyezés, a biológiai sokféleség csökkenése és az éghajlatváltozás egyre inkább felerősíti a kockázatokat az agrár-élelmiszeripari rendszerekben, ami káros hatással van az emberi, állati és növényi egészségre, valamint a szárazföldi és vízi ökoszisztémákra; az integrált és holisztikus megközelítések ezért elengedhetetlenek a reziliencia megerősítéséhez, a halmozott kockázatok csökkentéséhez és az ökoszisztémák hosszú távú fenntarthatóságának támogatásához,
 - a fenntartható termelési rendszerek – és azokon belül az erőforrás-hatékony, környezetkímélő és társadalmilag felelős gyakorlatokon alapuló agroökológiai és egyéb innovatív megközelítések – az ökoszisztéma helyreállításával együtt pozitív környezeti eredményeket hozhatnak, miközben csökkentik a hosszú távú rendszerszintű kockázatokat, köztük a kórokozóknak a vadon élő állatok, valamint a házi- és haszonállatok közötti, az élőhelyek pusztulásával összefüggő áttérjedését;
17. NYOMATÉKOSÍTJA, hogy a fenti területeken átívelő, integrált és együttműködésen alapuló fellépés elengedhetetlen az olyan ágazatközi kockázatok csökkentéséhez, mint az élelmiszer eredetű, a víz által közvetített és a vektorok által terjesztett betegségek és zoonózisok megjelenése, az antimikrobiális rezisztencia, a növénykárosítók és -betegségek, valamint az ökoszisztéma állapotromlása;
18. ELISMERI, hogy e kockázatok csökkentéséhez összehangolt és tudományosan megalapozott megközelítésre van szükség, amely ezek közös kiváltó okait veszi célba: ilyen okok például az újonnan megjelenő fertőző betegségek, az egészségtelen étrend, a biológiai sokféleség csökkenése, a szennyezés és a környezetkárosodás, az éghajlati hatások, a fenntarthatatlan termelési rendszerek és a mezőgazdasági inputanyagok nem megfelelő felhasználása;
19. KIEMELI, hogy az „Egy az egészség” megközelítés agrár-élelmiszeripari rendszerekben való alkalmazása jelentősen megerősíti a felügyeletet, a korai előrejelzést, a megelőzést, a felkészültséget és a rezilienciaépítést, ezáltal támogatva a koherensebb, többek között határokon átnyúló és regionális szintű szakpolitikai válaszokat;

20. KIEMELI, hogy az „Egy az egészség” megközelítésnek az agrár-élelmiszeripari rendszerekben való sikeres végrehajtásához szükség van az agrár-élelmiszeripari lánc valamennyi érdekelt felének bevonására, valamint a szakpolitikák közötti erősebb koherenciára az összes releváns szakpolitikai területen;
21. HANGSÚLYOZZA, hogy nemzeti és globális szinten le kell bontani az intézményi és ágazati silókat, és továbbra is elő kell mozdítani az „Egy az egészség” megközelítéssel kapcsolatos megfontolásoknak a nemzetközi szabványalkotásba való integrálását – különösen a Codex Alimentarius Bizottság, a WOAH és a Nemzetközi Növényvédelmi Egyezmény (IPPC) keretében –, ezáltal támogatva a biztonságos és kiszámítható nemzetközi kereskedelmet;

Hatékony irányítás és megfelelő keretfeltételek

22. KIEMELI, hogy a hatékony irányítás és a megfelelő keretfeltételek elengedhetetlenek az „Egy az egészség” megközelítés elveinek gyakorlati megvalósításához, a meglévő struktúrák és erőforrások lehető legjobb kihasználásához, valamint az összes érintett ágazat, kormányzati szint és érdekelt fél közötti együttműködés fokozásához;
23. HANGSÚLYOZZA, hogy megfelelő ösztönzőket kell biztosítani az „Egy az egészség” megközelítés gyakorlati alkalmazásának támogatására, mégpedig – többek között – a meglévő pénzügyi és költségvetési eszközök mozgósításával, a tudáshoz és az innovációhoz való hozzáférés előmozdításával, valamint a technikai együttműködés, a tudáscsere és a kapacitásépítés megerősítésével – a partnerországokban és a fejlődő gazdaságokban is;
24. ELISMERI, hogy az „Egy az egészség” megközelítés agrár-élelmiszeripari rendszerekben való végrehajtásakor figyelembe kell venni az eltérő nemzeti körülményeket, termelési rendszereket, intézményi megállapodásokat, környezeti feltételeket és fejlesztési prioritásokat. Az agrár-élelmiszeripari rendszerek és ökoszisztémák sokféleségének fényében kulcsfontosságúak a végrehajtás helyi és területi megközelítései;

25. TUDATÁBAN VAN annak, hogy fontos nyomon követni és értékelni az „Egy az egészség” megközelítés agrár-élelmiszeripari rendszerekben való végrehajtását, és ÖSZTÖNZI a nyomonkövetési, felügyeleti és jelentéstételi mechanizmusok alkalmazását a tényeken alapuló döntéshozatal és a folyamatos fejlesztés támogatása érdekében;
26. FELKÉRI a Bizottságot és a tagállamokat, hogy továbbra is támogassák az agrár-élelmiszeripari rendszerekben az „Egy az egészség” megközelítéssel kapcsolatos koordinációt, szakpolitikai koherenciát, technikai együttműködést, kapacitásépítést, bevált gyakorlatok cseréjét, oktatást, figyelemfelkeltést és tudásmegosztást, elkerülve ugyanakkor az indokolatlan adminisztratív vagy jelentéstételi terheket;

Nemzetközi együttműködés

27. ELISMERI, hogy továbbra is szükség van a nemzetközi együttműködésre – különösen az „Egy az egészség” megközelítést irányító négyoldalú szövetséggel (FAO, WHO, WOAH és UNEP), a Codex Alimentarius Bizottsággal, az IPPC-vel, a CGIAR-ral és a vonatkozó WTO-keretekkel való megerősített együttműködés útján – annak érdekében, hogy az „Egy az egészség” megközelítés célkitűzéseit koherens, hatékony és tudományosan megalapozott módon lehessen előmozdítani az agrár-élelmiszeripari rendszerekben, többek között a négyoldalú szövetség szervezeteinek munkája és a vonatkozó többoldalú környezetvédelmi megállapodások közötti fokozott koherencia és szinergiák révén;
28. MEGELÉGEDEÉSSEL NYUGTÁZZA, hogy a FAO, a WHO, a WOAH, az UNEP, a Codex Alimentarius Bizottság és az IPPC egyre inkább beépíti munkájába az „Egy az egészség” megközelítés elveit;
29. HANGSÚLYOZZA, hogy a nemzetközi szabványok – különösen a Codex Alimentarius Bizottság, a WOAH és az IPPC által kidolgozottak – szilárd, tudományosan megalapozott keretet biztosítanak az „Egy az egészség” megközelítés végrehajtásának támogatásához és a biztonságos nemzetközi kereskedelem lehetővé tételéhez;

30. TUDATÁBAN VAN annak, hogy az e szervekkel való folyamatos együttműködés továbbra is elengedhetetlen a nemzetközi egészségügyi és növényegészségügyi rendszeren belüli koherencia és kiszámíthatóság fenntartásához; és e tekintetben HANGSÚLYOZZA, hogy a WTO SPS-megállapodása a fő nemzetközi jogi keret a tudományosan megalapozott egészségügyi és növényegészségügyi intézkedések szabályozása tekintetében, és az továbbra is jogbiztonságot és kiszámíthatóságot biztosít az agrár-élelmiszeripari termékek nemzetközi kereskedelme számára;
31. ÚJÓLAG HANGSÚLYOZZA, hogy az EU teljes mértékben elkötelezett a FAO, a WHO, a WOAH és az UNEP közötti négyoldalú partnerség keretében létrehozott multiszektorális együttműködés mellett, amelynek célja az integrált felügyeleti, megelőzési, felkészültségi és reagálási kapacitások globális, regionális és nemzeti szintű megerősítése. Ezzel összefüggésben HANGSÚLYOZZA továbbá, hogy az „Egy az egészség” megközelítéssel foglalkozó magas szintű szakértői testület jelentős mértékben hozzájárul a tényeken alapuló elemzés és döntéshozatal megerősítéséhez.
-